

Briselē, 2018. gada 18. maijā
(OR. en)

9054/18

**Starpiestāžu lieta:
2017/0312 (NLE)**

**RECH 187
COMPET 320
ATO 29**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	8695/18 RECH 170 COMPET 283 ATO 25 + REV 1 + ADD 1 + ADD 2
Temats:	Priekšlikums – PADOMES REGULA par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2019.–2020. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" – <i>vispārēja pieeja</i>

1. Komisija 2017. gada 1. decembrī iesniedza Padomei priekšlikumu Padomes Regulai par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2019.–2020. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" ¹.

¹ 15387/17 + ADD1.

2. Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) dibināšanas līgums nosaka, ka pētniecības un mācību programmu ilgums kodolenerģijas jomā nedrīkst pārsniegt piecus gadus ². Tāpēc Padomes Regulas (*Euratom*) Nr. 1314/2013 par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" ³ un ir pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" neatņemama daļa, darbības laiks beigsies 2018. gada beigās, savukārt citas "Apvārsnis 2020" daļas, pamatojoties uz attiecīgajiem Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteikumiem, paliks spēkā līdz 2020. gada beigām. Šā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt programmas turpināšanos 2019. un 2020. gadā.
3. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 10. janvārī pieņēma lēmumu neobligātā kārtā par priekšlikumu apspriesties ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju.
4. Pētniecības/kodoljautājumu apvienotā darba grupa vairākās sanāsmēs ir izskatījusi priekšlikumu, ieviesusi dažas izmaiņas Komisijas priekšlikumā un par projekta tekstu panākusi vienošanos pēc būtības. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 16. maija sanāsmē apstiprināja vienošanos. Delegāciju sniegtie paziņojumi, gatavojoties Padomes sanāksmei, ir atspoguļoti šīs piezīmes papildinājumos.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome tiek aicināta apstiprināt vienošanos par tekstu, kā izklāstīts šīs piezīmes pielikumā, nolūkā panākt vispārēju pieeju 2018. gada 28. un 29. maija sanāsmē.

² *Euratom* līguma 7. pants.

³ OV L 347, 20.12.2013, 948. lpp.

Priekšlikums

PADOMES REGULA par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2019.–2020. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020"

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu, kas iesniegts pēc apspriešanās ar Zinātnes un tehnikas komiteju,

tā kā:

- (1) Viens no Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Kopiena") mērķiem ir veicināt dzīves līmeņa celšanos dalībvalstīs, tostarp, veicinot un sekmējot kodolpētniecību dalībvalstīs un papildus īstenojot Kopienas pētniecības un mācību programmu.

- (2) Kodolpētniecība var veicināt sociālo un ekonomisko labklājību un vides ilgtspēju, uzlabojot kodoldrošumu, kodoldrošību un aizsardzību pret radiāciju. Vienlīdz svarīgs ir kodolpētniecības potenciālais ieguldījums energosistēmas drošā, efektīvā un nekaitīgā ilgtermiņa dekarbonizācijā.
- (3) Pēc Kopienas pētniecības un mācību programmas 2014.–2018. gadam, kas izveidota ar Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1314/2013 ¹ ("2014.–2018. gada programma") starpposma izvērtēšanas tika secināts, ka darbība ir atbilstīga un ka tai arī turpmāk ir liela nozīme to uzdevumu īstenošanā, kas saistīti ar kodoldrošumu, kodoldrošību un aizsardzības pasākumiem, radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu, aizsardzību pret radiāciju un kodolsintēzes enerģiju.
- (4) Lai Kopienas līmenī nodrošinātu kodolpētījumu nepārtrauktību, ir jāizveido Kopienas pētniecības un mācību programma laikposmam no 2019. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma"). *Euratom* programmas mērķiem vajadzētu būt tādiem pašiem kā 2014.–2018. gada programmas mērķiem, tai būtu jāatbalsta tie paši pasākumi un jāizmanto tas pats īstenošanas veids, kas apliecinājis savu efektivitāti un lietderību programmas mērķu sasniegšanā.
- (5) Atbalstot kodolpētniecību, *Euratom* programma sniegs ieguldījumu to mērķu sasniegšanā, kuri izvirzīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ("pamatprogramma "Apvārsnis 2020""), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ², un veicinās stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanu un Eiropas pētniecības telpas izveidi un darbību.

¹ Padomes Regula (*Euratom*) Nr. 1314/2013 (2013. gada 16. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (OV L 347, 20.12.2013., 948. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

- (6) Neatkarīgi no kodolenerģijas iespējamās ietekmes uz energoapgādi un ekonomikas attīstību smagas kodolavārijas var apdraudēt cilvēku veselību. Tāpēc *Euratom* programmā maksimāli liela uzmanība būtu jāpievērš kodoldrošuma un – vajadzības gadījumā – kodoldrošības aspektiem, ar kuriem nodarbojas Kopīgais pētniecības centrs ("*JRC*").
- (7) Eiropas Energotehnoloģiju stratēģiskais plāns ("*SET* plāns"), kas izklāstīts 2008. gada 28. februārī Briselē notikušās Padomes sanāksmes secinājumos, paātrina daudzveidīgu mazoglekļa tehnoloģiju izstrādi. Eiropadome 2011. gada 4. februāra sanāksmē vienojās, ka Savienība un tās dalībvalstis veicinās ieguldījumus atjaunojamo energoresursu un drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa tehnoloģiju jomās un galveno uzmanību pievēršīs *SET* plānā noteikto tehnoloģiju prioritāšu īstenošanai. Katra dalībvalsts var brīvi izvēlēties, kāda veida tehnoloģijas tā vēlas atbalstīt.
- (8) Tā kā visās dalībvalstīs ir kodoliekārtas vai arī tās izmanto radioaktīvus materiālus, jo īpaši medicīniskiem nolūkiem, Padome 2008. gada 1. un 2. decembrī Briselē notikušās sanāksmes secinājumos ir atzinusi, ka pastāvīgi ir nepieciešams apgūt jaunas prasmes kodolenerģijas jomā, jo īpaši nodrošinot atbilstošu izglītību un apmācību, kas saistīta ar pētniecību un tiek koordinēta Kopienas līmenī.
- (9) Lai gan katra dalībvalsts pati izvēlas, vai izmantot kodolenerģiju, ir arī atzīts, ka kodolenerģijas loma dažādās dalībvalstīs atšķiras.
- (10) Parakstot Nolīgumu par *ITER* Starptautiskās kodolsintēzes enerģijas organizācijas izveidi *ITER* projekta kopīgai īstenošanai, Kopiena ir apņēmusies piedalīties *ITER* projekta ³ ("*ITER*") būvniecībā un tā turpmākā ekspluatācijā. Kopienas ieguldījumu pārvalda ar *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma (kopuzņēmums "*Fusion for Energy*") starpniecību, kas izveidots ar Padomes Lēmumu 2007/198/*Euratom* ⁴.

³ OV L 358, 16.12.2006, 62. lpp.

⁴ Padomes Lēmums 2007/198/*Euratom* (2007. gada 27. marts), ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības (OV L 90, 30.3.2007., 58. lpp.).

- (11) Lai kodolsintēze kļūtu par reālu iespēju komerciālai enerģijas ražošanai, pirmkārt, ir nepieciešams veiksmīgi un savlaicīgi pabeigt *ITER* būvniecību un sākt tā ekspluatāciju. Otrkārt, ir jāizstrādā vērienīgs un tajā pašā laikā reālistisks ceļvedis elektroenerģijas ražošanai laikposmā līdz 2050. gadam. Lai sasniegtu šos mērķus, Eiropas kodolsintēzes programmai ir jābūt orientētai uz kopīgu pasākumu programmu šā ceļveža īstenošanai. Lai nosargātu panākumus, kas jau ir gūti pašlaik notiekošajos kodolsintēzes pētniecības pasākumos, kā arī lai garantētu kodolsintēzē ieinteresēto personu ilgtermiņa iesaisti un šo personu savstarpēju sadarbību, būtu jānodrošina Kopienas atbalsta nepārtrauktība. Lielāks uzsvars būtu jāliek galvenokārt uz pasākumiem, ar kuriem atbalsta *ITER*, tomēr arī uz virzību uz demonstrācijas reaktora izveidi, tostarp – pēc vajadzības – privātā sektora ciešāku iesaistīšanos. Šāda racionalizācija un pārorientēšanās būtu jāveic, neapdraudot Eiropas vadošo lomu kodolsintēzes zinātniskajās aprindās.
- (12) *JRC* būtu jāturpina sniegt neatkarīgu, uz patērētājiem orientētu zinātnisko un tehnoloģisko atbalstu Kopienas politikas formulēšanai, izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai, jo īpaši kodoldrošuma un kodoldrošības pētniecības un mācību jomā. Lai optimizētu cilvēkresursus un novērstu pētniecības dublēšanos Savienībā, būtu jāanalizē ikviens jauns pasākums, ko veic *JRC*, lai pārbaudītu tā atbilstību pasākumiem, kuri jau tiek veikti dalībvalstīs. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" drošības aspektiem būtu jāaprobežojas tikai ar *JRC* tiešajām darbībām.
- (13) Papildu resursi *JRC* būtu jāturpina ģenerēt ar konkurencei pakļautiem pasākumiem, ieskaitot dalību *Euratom* programmas netiešajās darbībās, ar trešo personu darbu un – mazākā mērā – ar intelektuālā īpašuma izmantošanu.

- (14) Visu tās dalībvalstu interesēs Savienības loma ir izstrādāt satvaru, lai sniegtu atbalstu kopīgiem progresīviem pētījumiem, zināšanu radīšanai un zināšanu saglabāšanai saistībā ar kodolskaldīšanas tehnoloģijām, īpaši uzsverot drošumu, drošību, aizsardzību pret radiāciju un kodolieroču neizplatīšanu. Tam vajadzīgi neatkarīgi zinātniski pierādījumi, un *JRC* tajā var dot būtisku ieguldījumu. Tas ir atzīts 2010. gada 6. oktobra Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīva "Inovācijas savienība"", kurā Komisija pauda nodomu ar *JRC* palīdzību stiprināt zinātniskos pierādījumus saistībā ar politikas veidošanu. *JRC* ierosina šī uzdevuma veikšanā savu kodoldrošuma un kodoldrošības pētniecību orientēt uz Savienības politikas prioritātēm.
- (15) Lai nostiprinātu saikni starp zinātni un sabiedrību un palielinātu sabiedrības uzticēšanos zinātnei, *Euratom* programmai būtu jāveicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības informēta iesaistīšanās pētniecības un inovācijas jautājumu risināšanā, veicinot izglītību zinātnes jomā, padarot pieejamāku zinātnisko informāciju, attīstot atbildīgas pētniecības un inovācijas programmas, kurās ņemtas vērā iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažas un cerības, un veicinot to līdzdalību *Euratom* programmas pasākumos.
- (16) *Euratom* programmas īstenošanā būtu jāreaģē uz jaunām iespējām un vajadzībām zinātnē un tehnoloģijā, rūpniecībā, politikā un sabiedrībā. Tāpēc darba programmas būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām no visām attiecīgajām nozarēm, un būtu jānodrošina pietiekams elastīgums, lai varētu ņemt vērā jaunas norises. *Euratom* programmas īstenošanā varētu lūgt ārēju ekspertu padomu, izmantojot arī tādas attiecīgas struktūras kā Eiropas Tehnoloģiju platformas.

- (17) Simpozijā "Kodolskaldīšanas pētniecības priekšrocības un trūkumi attiecībā uz mazoglekļa ekonomiku", kurš tika sagatavots, veicot starpnozaru pētījumu, un kurā cita starpā piedalījās enerģētikas, ekonomikas un sociālo zinātņu jomas eksperti, un kuru kopīgi rīkoja Komisija un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja Briselē 2013. gada 26. un 27. februārī, notikušo diskusiju iznākumā tika atzīta nepieciešamība turpināt kodolpētījumus Eiropas līmenī.
- (18) *Euratom* programmai būtu jāpalielina pētnieka profesijas pievilcīgums Savienībā. Pienācīga uzmanība būtu jāvelta Eiropas Pētnieku hartai un Rīcības kodeksam pētnieku pieņemšanai darbā ⁵, kā arī citiem attiecīgiem atsauces pamatdokumentiem, kas noteikti saistībā ar Eiropas pētniecības telpu, vienlaikus ņemot vērā, ka to ievērošana ir brīvprātīga.
- (19) *Euratom* programmas ietvaros izstrādāties pasākumi būtu jāvērs uz sieviešu un vīriešu līdztiesības veicināšanu pētniecībā un inovācijā, jo īpaši novēršot dzimumu līdzsvara trūkuma pamatcēloņus, izmantojot pētnieku – gan sieviešu, gan vīriešu – potenciālu pilnā apjomā un integrējot dzimuma aspektu projektu saturā, lai paaugstinātu pētniecības kvalitāti un veicinātu inovāciju. Vienlaikus pasākumos būtu jācenšas īstenot principus, kas saistīti ar sieviešu un vīriešu līdztiesību un noteikti Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantā.
- (20) *Euratom* programmas atbalstītajos pētniecības un inovācijas pasākumos būtu jāievēro ētikas pamatprincipi. Vajadzības gadījumā ar enerģiju saistītajos jautājumos būtu jāņem vērā Eiropas grupas par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām atzinumi. Pētniecības pasākumos būtu arī jāņem vērā LESD 13. pants un būtu jāsamazina dzīvnieku izmantošana pētniecībā un testēšanā nolūkā galarezultātā aizstāt dzīvnieku izmantošanu. Visi pasākumi būtu jāveic, augstā līmenī nodrošinot cilvēku veselības aizsardzību.

⁵ Komisijas ieteikums (2005. gada 11. marts) par Eiropas pētnieku hartu un par Uzvedības kodeksu pētnieku pieņemšanai darbā (OV L 75, 22.3.2005., 67. lpp.).

- (21) Būtu arī jāpanāk lielāka ietekme, kombinējot *Euratom* programmu ar privātā sektora līdzekļiem publiskā un privātā sektora partnerībās tajās galvenajās jomās, kur pētniecība un inovācija varētu veicināt Savienības plašāku konkurētspējas mērķu sasniegšanu. Īpaša vērība būtu jāvelta mazo un vidējo uzņēmumu iesaistei.
- (22) Ar *Euratom* programmu būtu jāveicina sadarbība ar trešām valstīm, jo īpaši drošuma jomā, pamatojoties uz kopīgām interesēm un savstarpēju labumu, jo īpaši nolūkā veicināt kodoldrošuma nepārtrauktu uzlabošanu.
- (23) Lai uzturētu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, *Euratom* programmas finansējums būtu veidojams saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, lai nodrošinātu publisko izdevumu efektivitāti un novērstu tādus tirgus kropļojumus kā privātā finansējuma izstumšana, neefektīvu tirgus struktūru veidošana vai nelietderīgu uzņēmumu saglabāšana.
- (24) Nepieciešamību pēc jaunas pieejas attiecībā uz kontroli un riska pārvaldību Savienības pētniecības finansēšanā Eiropadome atzina 2011. gada 4. februāra secinājumos, aicinot radīt jaunu līdzsvaru starp uzticēšanos un kontroli un starp riska uzņemšanos un riska novēršanu. Eiropas Parlaments 2010. gada 11. novembra rezolūcijā par pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošanu ⁶ aicināja veikt pragmatisku pāreju uz administratīvo un finansiālo vienkāršošanu un norādīja, ka Savienības pētniecības finansējuma pārvaldībai vajadzētu būt balstītai uz lielāku uzticību un lielāku riska pielaidi attiecībā uz dalībniekiem.
- (25) Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, visā izdevumu ciklā veicot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini samaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu piedziņu un – vajadzības gadījumā – sankciju piemērošanu. Pārskatītai kontroles stratēģijai, kurā galvenā uzmanība vairs nav veltīta kļūdu īpatsvara mazināšanai, bet gan uz riska novērtēšanu balstītai kontrolei un krāpšanas atklāšanai, būtu jāmazina kontroles slogs dalībniekiem.

⁶ OV C 74 E, 13.3.2012., 34. lpp.

- (26) Ir svarīgi nodrošināt *Euratom* programmas pareizu finanšu pārvaldību un tās īstenošanu visefektīvākajā un lietotājam draudzīgākajā veidā, vienlaikus arī nodrošinot juridisko noteiktību un tās pieejamību visiem dalībniekiem. Ir jānodrošina atbilstība attiecīgajiem noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ("Finanšu regula")⁷ un vienkāršošanas un labāka regulējuma prasībām.
- (27) Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku īstenošanu un – ar vienkāršotu procedūru starpniecību – vieglas piekļuves iespējas visiem dalībniekiem un lai izveidotu saskaņotu, vispusīgu un pārredzamu satvaru dalībniekiem, uz dalību *Euratom* programmā un pētījumu rezultātu izplatīšanu ar atsevišķiem pielāgojumiem vai izņēmumiem būtu jāattiecinā noteikumi, kas piemērojami pamatprogrammai "Apvārsnis 2020", kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1291/2013.
- (28) Lai pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros izveidotos parāda un pašu kapitāla finanšu instrumentus varētu izmantot visefektīvāk, vienlaikus saglabājot *Euratom* programmas darbību specifiku un pilnībā izmantojot pieejamo budžetu, no atmaksājumiem, ko rada kāds no minētajiem finanšu instrumentiem gadījumos, kad nav izmantoti *Euratom* programmā vai 2014.–2018. gada programmā piešķirtie līdzekļi, tiešs labums būtu jāgūst *Euratom* programmai.
- (29) Ir svarīgi turpināt veicināt dalībnieku radītā intelektuālā īpašuma izmantošanu, vienlaikus aizsargājot citu dalībnieku un Kopienas likumīgās intereses saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma ("Līgums") 2. nodaļu.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

- (30) Ir pierādījies, ka dalībnieku garantiju fondi, ko pārvalda Komisija un kas ir izveidoti atbilstīgi Padomes Regulai (*Euratom*) Nr. 1908/2006⁸ un Padomes Regulai (*Euratom*) Nr. 139/2012⁹, ir svarīgs aizsardzības mehānisms, kurš mazina riskus, kas ir saistīti ar vēl nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Dalībnieku garantiju fondam, kas izveidots atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1290/2013¹⁰, būtu jāaptver arī darbības, ko veic saskaņā ar šo regulu.
- (31) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus *Euratom* programmas netiešo darbību īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt darba programmas un lēmumu, ar ko apstiprina netiešo darbību finansējumu. Minētās īstenošanas pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹¹.
- (32) Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus attiecīgajās jomās, ir vajadzīgs atbalsts transversāliem pasākumiem – gan *Euratom* programmas ietvaros, gan apvienojumā ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumiem.

⁸ Padomes Regula (*Euratom*) Nr. 1908/2006 (2006. gada 19. decembris), ar ko paredz noteikumus uzņēmumu, pētniecības centru un universitāšu līdzdalībai Eiropas Atomenerģijas kopienas Septītās pamatprogrammas darbībā un pētījumu rezultātu izplatīšanai (2007. līdz 2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁹ Padomes Regula (*Euratom*) Nr. 139/2012 (2011. gada 19. decembris), ar ko paredz noteikumus par uzņēmumu, pētniecības centru un augstskolu dalību Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammas netiešajās darbībās un par pētījumu rezultātu izplatīšanu (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.2.2012., 1. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 81. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (33) Efektīvai darbības pārvaldībai, tostarp izvērtēšanai un uzraudzībai, ir nepieciešams izstrādāt īpašus rezultātu rādītājus, ko var novērtēt laika gaitā, kas ir gan reālistiski, gan atspoguļo izmantotās pieejas pamatojumu un atbilst attiecīgajai mērķu un pasākumu hierarhijai. Būtu jāievieš atbilstoši mehānismi, lai koordinētu *Euratom* programmas īstenošanu un uzraudzību, no vienas puses, un Eiropas pētniecības telpas virzības, sasniegumu un darbības uzraudzību, no otras puses.
- (34) Ar *JRC* valdi, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 96/282/Euratom ¹², ir notikušas apspriedes par *JRC* tiešo darbību zinātnisko un tehnoloģisko saturu.
- (35) Juridiskās noteiktības labad Padomes Regula (Euratom) Nr. 1314/2013 būtu jāatceļ.
- (36) Brīvprātīgā kārtā Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai tika lūgts sniegt atzinumu ¹³,

¹² Komisijas Lēmums 96/282/Euratom (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).

¹³ OV C , lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

IZVEIDE

1. pants

Izveide

Ar šo regulu izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu laikposmam no 2019. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma") un paredz noteikumus par dalību minētajā programmā, tostarp par dalību to finansēšanas struktūru programmās, kuras pārvalda saskaņā ar šo regulu piešķirtos līdzekļus, un pasākumos, ko īsteno kopīgi atbilstoši šai regulai un Pētniecības un inovācijas pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" ("pamatprogramma "Apvārsnis 2020"), kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "pētniecības un inovācijas pasākumi" ir pilns pētniecības, tehnoloģijas attīstības, demonstrējumu un inovācijas pasākumu klāsts, tostarp sadarbības veicināšana ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, rezultātu izplatīšana un optimizēšana un pētnieku apmācības un mobilitātes stimulēšana Eiropas Atomenerģijas kopienā (turpmāk "Kopiena");
- b) "tiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kurus Komisija īsteno ar Kopīgā pētniecības centra ("*JRC*") starpniecību;
- c) "netiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kuriem Savienība vai Kopiena (turpmāk "Savienība") sniedz finansiālu atbalstu un kurus uzņemas dalībnieki;

- d) "publiskā un privātā sektora partnerība" ir partnerība, kurā privātā sektora partneri, Kopiena un – vajadzības gadījumā – citi partneri, piemēram, publiskā sektora struktūras, apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu;
- e) "publisko sektoru savstarpēja partnerība" ir partnerība, kurā publiskā sektora struktūras vai struktūras, kam uzticēta sabiedrisku pakalpojumu sniegšana vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, apņemas ar Kopienas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu.

3. pants Mērķi

1. *Euratom* programmas vispārīgais mērķis ir īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvāru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, jo īpaši, lai potenciāli veicinātu energosistēmas drošu, efektīvu un nekaitīgu dekarbonizāciju ilgtermiņā. Vispārīgo mērķi īsteno, veicot I pielikumā precizētos pasākumus, kas izpaužas kā tiešas un netiešas darbības, ar kurām sasniedz šā panta 2. un 3. punktā noteiktos konkrētos mērķus.
2. *Euratom* programmas netiešajām darbībām ir šādi konkrētie mērķi:
 - a) atbalstīt kodolsistēmu drošumu;
 - b) veicināt drošu un ilgāka termiņa risinājumu izstrādi galīgo kodolatkritumu apsaimniekošanai, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju;
 - c) atbalstīt ar kodoljautājumiem saistītas lietpratības un izcilības attīstību un ilgtspējību Savienībā;

- d) atbalstīt aizsardzību pret radiāciju un radiācijas medicīnisko pielietojumu izstrādi, tostarp radioizotopu drošu piegādi un izmantošanu;
- e) virzīties uz kodolsintēzes kā enerģijas avota iespējamības demonstrēšanu, izmantojot pašreizējās un nākotnes kodolsintēzes iekārtas;
- f) veidot pamatu nākotnes kodolsintēzes spēkstacijām, izstrādājot materiālus, tehnoloģijas un skiču projektu;
- g) veicināt inovāciju un rūpniecības konkurētspēju;
- h) nodrošināt Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūru pieejamību un izmantošanu.

3. *Euratom* programmas tiešajām darbībām ir šādi konkrētie mērķi:

- a) uzlabot kodoldrošumu, ieskaitot: kodolreaktoru un kodoldegvielas drošumu, atkritumu apsaimniekošanu, ieskaitot galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju; izņemšana no ekspluatācijas un gatavību ārkārtas situācijām;
- b) uzlabot kodoldrošību, ieskaitot: kodolmateriālu drošības kontroli, kodolieroču neizplatīšanu, kontrabandas apkarošanu un kodolkriminālistiku;
- c) palielināt kodolenerģētikas zinātniskās bāzes izcilību standartizācijas vajadzībām;
- d) veicināt zināšanu pārvaldību, izglītību un apmācību;
- e) atbalstīt Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku.

Jebkura jauna pasākuma piešķiršana *JRC* būtu jāanalizē *JRC* valdei, lai pārbaudītu tā atbilstību pasākumiem, kuri jau tiek veikti dalībvalstīs.

4. *Euratom* programmu īsteno tā, lai nodrošinātu, ka atbalstītās prioritātes un pasākumi atbilst mainīgajām vajadzībām un tiek veikti, ņemot vērā zinātnes, tehnoloģijas, inovācijas, politikas veidošanas, tirgu un sabiedrības nemitīgo attīstību, ar mērķi optimizēt cilvēkresursus un finanšu resursus un izvairīties no dublēšanās kodolpētniecības un izstrādes jomā Savienībā.
5. Šā panta 2. un 3. punktā minēto konkrēto mērķu ietvaros var ņemt vērā jaunas un neparedzētas vajadzības, kas rodas *Euratom* programmas īstenošanas laikā. Pienācīgi pamatotos gadījumos tas var nozīmēt reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem, uz vajadzībām, kas saistītas ar jaunu Savienības politikas virzienu izstrādi, un uz tādu darbību eksperimentālu īstenošanu, kuras paredzēts atbalstīt saskaņā ar turpmākajām programmām.

4. pants **Budžets**

1. Finansējums *Euratom* programmas īstenošanai ir EUR 770 220 000. Minēto summu sadala šādi:
 - a) netiešās darbības kodolsintēzes pētniecības un attīstības programmai:
EUR 349 834 000;
 - b) netiešās darbības kodolskaldīšanā, drošībā un aizsardzībā pret radiāciju:
EUR 151 579 000;
 - c) tiešās darbības: EUR 268 807 000.

Euratom programmas netiešo darbību īstenošanā Komisijas administratīvie izdevumi *Euratom* programmas īstenošanas laikā vidēji sasniedz ne vairāk kā 6 %.

2. No *Euratom* programmas finansējuma var segt izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas pasākumiem, kuri vajadzīgi minētās programmas pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus pētījumiem un ekspertu sanāksmēm, ciktāl tie saistīti ar šīs regulas vispārīgajiem mērķiem, un izdevumus, kas saistīti ar informācijas apstrādei un apmaiņai paredzētiem informācijas tehnoloģijas tīkliem, kopā ar visiem citiem tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumiem, kas radušies Komisijai, pārvaldot *Euratom* programmu. Izdevumi, kas vajadzīgi nepārtrauktām un atkārtotām darbībām, piemēram, kontrolei, revīzijai un IT tīkliem, tiks segti Komisijas administratīvo izdevumu robežās, kas norādīti 1. punktā.
3. Vajadzības gadījumā un pienācīgi pamatotos gadījumos apropriācijas var iekļaut budžetā pēc 2020. gada tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumu segšanai, lai būtu iespējams pārvaldīt darbības, kas līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nav pabeigtas.
4. Ja tiešās darbības sniedz ieguldījumu iniciatīvās, ko izveidojuši subjekti, kuriem Komisija uzticējusi uzdevumu īstenošanu saskaņā ar 6. panta 2. punktu un 15. pantu, šādu ieguldījumu neuzskata par daļu no minētajām iniciatīvām piešķirtā finansiālā ieguldījuma.
5. Budžeta saistības var sadalīt gada maksājumos. Katru gadu Komisija veic gada maksājumus, ņemot vērā to darbību gaitu, kas saņem finansiālu atbalstu, aplēstās vajadzības un pieejamo budžetu.

5. pants
Trešo valstu iesaistīšanās

1. *Euratom* programmā var iesaistīties:
 - a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un iespējamās kandidātvalstis saskaņā ar vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem, ko piemēro šādu valstu dalībai Savienības programmās un kas paredzēti attiecīgajos pamat nolīgumos un asociācijas padomju lēmumos vai tamlīdzīgos nolīgumos;
 - b) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles vai valstis vai teritorijas, uz ko attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika un kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:
 - i) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;
 - ii) veiksmīga pieredze dalībā Savienības pētniecības un inovācijas programmās;
 - iii) taisnīgs un vienlīdzīgs intelektuālā īpašuma tiesību piemērojums;
 - c) *Euratom* Septītās pamatprogrammas vai *Euratom* pētniecības un mācību programmas (2014–2018) asociētās valstis vai teritorijas.
2. Īpašus noteikumus attiecībā uz asociēto valstu dalību *Euratom* programmā, tostarp finansiālo ieguldījumu, pamatojoties uz asociētās valsts iekšzemes kopproduktu, nosaka starptautiskos nolīgumos starp Savienību un asociētajām valstīm.

II SADAĻA ĪSTENOŠANA

I NODAĻA

Īstenošana, pārvaldība un atbalsta veidi

6. pants

Pārvaldība un Kopienas atbalsta veidi

1. *Euratom* programmu īsteno ar netiešām darbībām, izmantojot vienu vai vairākus finansējuma veidus, kas paredzēti Finanšu regulā, jo īpaši dotācijas, godalgas, iepirkumu un finanšu instrumentus. Kopienas atbalstu veido arī tiešās darbības, kas izpaužas kā pētniecības un inovācijas pasākumi, kurus uzņemas veikt *JRC*.
2. Neskarot Līguma 10. pantu, daļu *Euratom* programmas īstenošanas Komisija var uzticēt Finanšu regulas 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām finansēšanas struktūrām.

Euratom programmas netiešās darbības īstenošanu Komisija var arī uzticēt struktūrām, kas izveidotas atbilstīgi pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" vai minētas tajā.
3. Komisija, ievērojot 12. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru, ar īstenošanas aktiem pieņem lēmumu, ar ko apstiprina finansējumu netiešajām darbībām.

7. pants

Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumi

1. Ievērojot šā panta 2. un 3. punktu, jebkura tiesību subjekta dalību netiešās darbībās, ko īsteno saskaņā ar *Euratom* programmu, reglamentē noteikumi, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1290/2013.
2. *Euratom* programmas nolūkiem "drošības noteikumi", kas minēti Regulas (ES) Nr. 1290/2013 43. panta 2. punkta pirmajā daļā, ietver dalībvalstu aizsardzības intereses Līguma 24. panta nozīmē.

Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1290/2013 44. panta 3. punkta pirmās daļas, Komisija vai finansēšanas struktūra attiecībā uz rezultātiem, ko rada dalībnieki, kuri saņēmuši Kopienas finansiālu ieguldījumu, var iebilst pret īpašumtiesību tālāk nodošanu vai pret ekskluzīvas vai neekskluzīvas licences piešķiršanu trešām personām, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav saistīta ar *Euratom* programmu, ja Komisija vai finansēšanas struktūra uzskata, ka šāda piešķiršana vai tālāk nodošana neatbilst Savienības ekonomikas konkurētspējas palielināšanas interesēm vai nav saderīga ar ētikas principiem vai drošības apsvērumiem. "Drošības apsvērumi" ietver dalībvalstu aizsardzības intereses Līguma 24. panta nozīmē.

Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1290/2013 regulas 49. panta 1. punkta pirmās daļas, Kopienai un tās kopuzņēmumiem nolūkā izstrādāt, īstenot un uzraudzīt Kopienas politikas virzienus un programmas vai saistības, kas izriet no starptautiskas sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, ir tiesības piekļūt tāda dalībnieka rezultātiem, kurš saņēmis Kopienas finansiālu ieguldījumu. Šādas piekļuves tiesības ietver tiesības atļaut trešām personām izmantot rezultātus publiskā iepirkumā un tiesības piešķirt apakšlicences, un tās izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos, un tās piešķir bez autoratlīdzības.

3. Dalībnieku garantiju fonds, kas izveidots atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 1290/2013, sedz risku, kurš saistīts ar to summu neatgūšanu, kuras dalībniekiem jāmaksā to darbību ietvaros, ko ar dotācijām finansē Komisija vai finansēšanas struktūras saskaņā ar šo regulu.

8. pants

Transversāli pasākumi

1. Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus un stātos pretī izaicinājumiem, kas ir kopīgi *Euratom* programmai un pamatprogrammai "Apvārsnis 2020", attiecībā uz pasākumiem, kas aptver netiešās darbības, kuras noteiktas I pielikumā, un/vai darbības, ar kurām īsteno pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īpašo programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2013/743/ES¹⁴, var izmantot Savienības finansiālo ieguldījumu.
2. Finansiālo ieguldījumu, kas minēts šā panta 1. punktā, var veidot, kombinējot finansiālo ieguldījumu netiešajām darbībām, kas izklāstītas šīs regulas 4. pantā un Regulas (ES) Nr. 1291/2013 6. pantā, un īstenot, izmantojot atsevišķu finansēšanas shēmu.

9. pants

Dzimumu līdztiesība

Euratom programma nodrošina dzimumu līdztiesības efektīvu veicināšanu un dzimuma aspekta integrēšanu pētniecības un inovācijas saturā.

10. pants

Ētikas principi

1. Visos pētniecības un inovācijas pasākumos, ko veic saskaņā ar *Euratom* programmu, ievēro ētikas principus un attiecīgos valstu, Savienības un starptautiskos tiesību aktus, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un tās papildprotokolus.

¹⁴ Padomes Lēmums 2013/743/ES (2013. gada 3. decembris), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads).

Īpašu uzmanību pievērš proporcionalitātes principam, tiesībām uz privāto dzīvi, tiesībām uz personas datu aizsardzību, tiesībām uz personas fizisko un garīgo neaizskaramību, tiesībām uz nediskrimināciju un vajadzībai nodrošināt cilvēku veselības augstu aizsardzības līmeni.

2. Pētniecības un inovācijas pasākumi, ko veic saskaņā ar *Euratom* programmu, ir paredzēti izmantošanai tikai un vienīgi civilos nolūkos.

11. pants

Darba programmas

1. Komisija, ievērojot 12. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru, ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas netiešo darbību īstenošanai. Šādās darba programmās dod iespēju īstenot augšupējas pieejas, ko izmanto mērķu inovatīvai sasniegšanai.

Darba programmās izklāsta būtiskos elementus darbību īstenošanai saskaņā ar Finanšu regulu, tostarp sīki izstrādātus to mērķus, saistīto finansējumu un grafiku, kā arī daudzgadu pieeju un stratēģiskos virzienus nākamajiem īstenošanas gadiem.

2. Attiecībā uz tiešajām darbībām Komisija saskaņā ar Lēmumu 96/282/Euratom izstrādā daudzgadu darba programmu, kurā sīkāk izklāsta I pielikumā minētos mērķus un zinātnes un tehnoloģijas prioritātes, kā arī īstenošanas grafiku.

Minētajā daudzgadu darba programmā ņem vērā arī attiecīgos pētniecības pasākumus, ko veic dalībvalstīs, asociētās valstīs un Eiropas un starptautiskās organizācijas. Vajadzības gadījumā to atjaunina.

3. Darba programmās, kas minētas 1. un 2. punktā, ņem vērā situāciju zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā valsts, Savienības un starptautiskā līmenī un attiecīgās norises politikā, tirgū un sabiedrībā. Vajadzības gadījumā darba programmas atjaunina.
4. Darba programmās, kas minētas 1. un 2. punktā, iekļauj iedaļu, kurā norāda 8. pantā minētos transversālos pasākumus.

12. pants **Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Komiteja ¹⁵ tiekas divos dažādos sastāvos, kuri attiecīgi nodarbojas ar tiem *Euratom* programmas aspektiem, kas saistīti ar kodolskaldīšanu, un tiem aspektiem, kas saistīti ar kodolsintēzi.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro pārbaudes procedūru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
4. Ja komitejas atzinumu plānots saņemt rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.

13. pants **Informācijas sniegšana komitejai**

Komisija regulāri informē 12. pantā minēto komiteju par *Euratom* programmas īstenošanas vispārējo norisi un savlaicīgi tai sniedz informāciju par visām netiešajām darbībām, kas ierosinātas vai ko finansē saskaņā ar *Euratom* programmu.

¹⁵ Lai veicinātu *Euratom* programmas īstenošanu, par katru programmas komitejas sanākumi saskaņā ar darba kārtību Komisija, ievērojot savas pamatnostādnes, segs izmaksas vienam katras dalībvalsts pārstāvim, kā arī vienam katras dalībvalsts ekspertam/padomdevējam par tiem darba kārtības punktiem, kuru gadījumā dalībvalstij ir vajadzīga specifiska lietpratība.

14. pants

Ārēju ekspertu padomi un sabiedrības iesaistīšanās

1. *Euratom* programmas īstenošanā ņem vērā padomus un devumu, ko vajadzības gadījumā sniedz:
 - a) *Euratom* Zinātnes un tehnikas komiteja saskaņā ar Līguma 134. pantu;
 - b) Komisijas izveidotas neatkarīgas augsta līmeņa ekspertu konsultatīvās grupas;
 - c) dialoga struktūras, kas izveidotas atbilstoši starptautiskiem zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem;
 - d) uz nākotni vērsti pasākumi;
 - e) mērķtiecīgas sabiedriskās apspriešanas (tostarp vajadzības gadījumā apspriešanās ar reģionālām un valsts iestādēm vai ieinteresētajām personām); un
 - f) pārredzami un interaktīvi procesi, kas nodrošina atbalstu atbildīgai pētniecībai un inovācijai.

2. Pilnībā ņem vērā arī pētniecības un inovācijas programmas, kas cita starpā izveidotas Eiropas Tehnoloģiju platformu, kopīgu plānošanas iniciatīvu un Eiropas inovācijas partnerību ietvaros.

II NODAĻA

Konkrētas rīcības jomas

15. pants

Mazie un vidējie uzņēmumi

Īpašu uzmanību pievērš tam, lai nodrošinātu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un privātā sektora kopumā pienācīgu dalību *Euratom* programmā un inovācijas ietekmi uz tiem. Izvērtēšanas un uzraudzības pasākumu ietvaros veic MVU dalības kvantitatīvu un kvalitatīvu novērtēšanu.

16. pants

Publiskā un privātā sektora partnerības un publisko sektoru savstarpējas partnerības

Lai sasniegtu 3. pantā noteiktos mērķus, *Euratom* programmas konkrētos pasākumus var īstenot, izmantojot:

- a) kopuzņēmumus, kas izveidoti, pamatojoties uz Līguma 5. nodaļu;
- b) publisko sektoru savstarpējas partnerības, pamatojoties uz finansēšanas shēmu "programmas līdzfinansējuma darbības";
- c) līgumiskas publiskā un privātā sektora partnerības, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1291/2013 25. pantā.

17. pants

Starptautiska sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

1. Subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, un starptautiskas organizācijas ir tiesīgi piedalīties *Euratom* programmas netiešajās darbībās saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Regulā (ES) Nr. 1290/2013. Šajā sakarā vispārējā principa izņēmumi ir noteikti šīs regulas 7. pantā. *Euratom* programma veicina starptautisku sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, lai:

- a) nostiprinātu Savienības izcilību un pievilcīgumu pētniecībā un inovācijā, kā arī tās ekonomikas un rūpniecības konkurētspēju;
 - b) efektīvi risinātu kopējas sabiedrības problēmas;
 - c) atbalstītu Savienības ārpolitikas un attīstības politikas mērķus, papildinot ārpolitikas un attīstības programmas. Mēģina nodrošināt sinerģiju ar citām Savienības politikas jomām.
2. Mērķtiecīgas darbības, kuru mērķis ir veicināt sadarbību ar konkrētām trešām valstīm vai trešo valstu grupām, īsteno, pamatojoties uz stratēģisku pieeju, kā arī uz kopējām interesēm, prioritātēm un savstarpēju izdevīgumu, ņemot vērā to zinātniskās un tehnoloģiskās spējas un tirgus iespējas, kā arī paredzamo ietekmi.

Būtu jāsekmē savstarpēja piekļuve trešo valstu programmām. Lai maksimāli palielinātu ietekmi, veicina koordināciju un sinerģiju ar dalībvalstu un asociēto valstu iniciatīvām. Sadarbības raksturs var atšķirties atkarībā no katras konkrētās partnervalsts.

Sadarbības prioritātēs ņem vērā jaunākās norises Savienības politikā, iespējas sadarboties ar trešām valstīm, kā arī taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumu.

18. pants

Informēšana, izziņošana, izmantošana un izplatīšana

1. Īstenojot *Euratom* programmu, izplatīšanas un izziņošanas pasākumus uzskata par *Euratom* programmas atbalstītu darbību neatņemamu sastāvdaļu.

2. Izziņošanas pasākumi var ietvert:

- a) iniciatīvas, kuru mērķis ir vairot izpratni un atvieglot piekļuvi finansējumam *Euratom* programmā, jo īpaši tiem reģioniem vai dalībnieku veidiem, kuru dalība ir samērā zema;
- b) mērķtiecīgu palīdzību projektiem un konsorcijiem, lai nodrošinātu tiem piekļuvi prasmēm, kas vajadzīgas, lai optimizētu rezultātu izziņošanu, izmantošanu un izplatīšanu;
- c) iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt dialogu un debates ar sabiedrību par jautājumiem, kas saistīti ar zinātni, tehnoloģiju un inovāciju, un izmantot priekšrocības, ko sniedz sociālie plašsaziņas līdzekļi un citas inovatīvas tehnoloģijas un metodoloģijas;
- d) Savienības politikas prioritāšu izziņošanu, ar noteikumu, ka tās ir saistītas ar šīs regulas mērķiem; konkrēti Komisija dalībvalstīm sniedz savlaicīgu un pilnīgu informāciju.

3. Ievērojot Līgumu un attiecīgos Savienības tiesību aktus, izplatīšanas pasākumi var ietvert:

- a) darbības, kuru rezultātā tiek apvienoti rezultāti no vairākiem projektiem, tostarp tiem, kas var būt finansēti no citiem avotiem, lai nodrošinātu lietotājdraudzīgas datubāzes un ziņojumus, kuros apkopoti galvenie secinājumi;
- b) rezultātu izplatīšanu politikas veidotājiem, tostarp standartizācijas struktūrām, lai veicinātu to, ka attiecīgās struktūras izmanto ar politiku saistītus rezultātus starptautiskā, Savienības, valsts un reģionālā līmenī.

III NODAĻA

Kontrole

19. pants

Kontrole un revīzija

1. Kontroles sistēmu, ko izveido šīs regulas īstenošanai, strukturē tā, lai nodrošinātu pamatotu pārlicību par to, ka tiks sasniegta ar darbību efektivitāti un lietderību saistītā riska pienācīga pārvaldība, kā arī pakārtoto darījumu likumība un pareizība, ņemot vērā to, ka programmas ir daudzgadu programmas, kā arī attiecīgo maksājumu veidu.
2. Kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši attiecībā uz dalībniekiem, tā, lai varētu sasniegt *Euratom* programmas mērķus un lai programmai varētu piesaistīt visizcilākos pētniekus un visinovatīvākos uzņēmumus.
3. Kontroles sistēmas ietvaros revīzijas stratēģija attiecībā uz izdevumiem netiešajām darbībām *Euratom* programmā ir balstīta uz finanšu revīziju, ko veic no visas programmas iegūtā reprezentatīvā izdevumu paraugā. Minēto reprezentatīvo paraugu papildina ar izlasi, kuras pamatā ir ar izdevumiem saistītu risku novērtējums.

Netiešo darbību izdevumu revīzijas *Euratom* programmā veic saskaņoti, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus, lai maksimāli mazinātu revīzijas radīto slogu dalībniekiem.

20. pants
Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, Savienības finansiālās intereses tiek aizsargātas, piemērojot preventīvus pasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus.
2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri ir saņēmuši Savienības līdzekļus saskaņā ar šo regulu.

Neskarot 3. punktu, Komisija revīzijas var veikt divu gadu laikā pēc galīgā maksājuma veikšanas.

3. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ¹⁶ un Padomes Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ¹⁷, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai saistībā ar dotācijas nolīgumu vai dotācijas lēmumu, vai līgumu, kas finansēts saskaņā ar *Euratom* programmu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un ar starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ietver noteikumus, kas skaidri pilnvaro Komisiju, Revīzijas palātu un *OLAF* veikt šādu revīziju un izmeklēšanu saskaņā ar to attiecīgajām kompetencēm.

IV NODAĻA

Uzraudzība un izvērtēšana

21. pants

Uzraudzība

1. Komisija katru gadu uzrauga *Euratom* programmas īstenošanu, tostarp tās virzību un sasniegumus. Šajā sakarā Komisija sniedz informāciju 12. pantā minētajai komitejai.
2. Komisija paziņo un dara publiski pieejamus 1. punktā minētās uzraudzības rezultātus.

22. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic pietiekami savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

Līdz 2022. gada 31. decembrim Komisija ar neatkarīgu ekspertu palīdzību, kas izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic *Euratom* programmas *ex post* izvērtēšanu. Šādā izvērtējumā ņem vērā pasākumu pamatojumu, īstenošanu un sasniegumus, kā arī ietekmi ilgākā termiņā un ilgtspēju, lai tā rezultātus varētu izmantot, pieņemot lēmumu par kāda turpmāka pasākuma iespējamu atjaunošanu, pārveidošanu vai apturēšanu.

2. Neskarot 1. punktu, *Euratom* programmas tiešās un netiešās darbības izvērtē atsevišķi.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētajos izvērtējumos novērtē panākumus virzībā uz 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, ņemot vērā attiecīgos rezultātu rādītājus, kas noteikti II pielikumā.
4. Ja tas ir lietderīgi un iespējams, dalībvalstis Komisijai sniedz datus un informāciju, kas vajadzīgi attiecīgo pasākumu uzraudzībai un izvērtēšanai.
5. Komisija 1. un 2. punktā minēto izvērtējumu secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

III SADAĻA

NOBEIGUMA UN PĀREJAS NOTEIKUMI

23. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013 atceļ no 2019. gada 1. janvāra.
2. Neskarot šā panta 1. punktu, darbības vai pasākumus, kam saskaņā ar Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013 tiek piešķirts Kopienas finansiālais atbalsts, arī turpmāk reglamentē ar noteikumiem, kas piemērojami šīm darbībām vai pasākumiem, līdz to izbeigšanas, pabeigšanas vai slēgšanas brīdim. Vajadzības gadījumā visus uzdevumus, kurus nav pabeigusi ar Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013 izveidotā komiteja, uzņemas šīs regulas 12. pantā minētā komiteja.

3. Ar 4. pantā minēto finansējumu var segt arī tādus tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no Euratom programmas uz pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013.
4. Atkāpjoties no Finanšu regulas 140. panta 6. punkta trešās daļas, gadskārtējos atmaksājumus, ko radījis saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1291/2013 izveidots finanšu instruments un tādu līdzekļu neizmantošana, kas darīti pieejami atbilstīgi šai regulai vai Padomes Regulai (*Euratom*) Nr. 1314/2013, piešķir *Euratom* programmai.

24. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
